ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC

Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης
Hellenic Authority
for Higher Education

Αριστείδου 1 & Ευριπίδου 2 • 10559 Αθήνα | 1 Aristidou str. & 2 Evripidou str. • 10559 Athens, Greece
Τ. +30 211 1903 400 • Ε. secretariat@ethaae.gr • www.ethaae.gr

Αθήνα, 07-04-2026
Αρ. πρωτ. QA_2935

Προς

Τους Προέδρους ΜΟΔΙΠ
των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Θέμα: Επισημάνσεις για την πιστοποίηση των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Αξιότιμη/ε κυρία/κύριε Πρόεδρε της ΜΟΔΙΠ,

Το Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (ΣΑΠ) της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ), στο πλαίσιο του ελέγχου των Τελικών Εκθέσεων κατά τις συνεδριάσεις του, εξέτασε ζητήματα, που προέκυψαν από τη διαδικασία πιστοποίησης των ΠΜΣ και τα οποία κρίνει σκόπιμο να θέσει υπόψη σας:

1. **Χρονικός προγραμματισμός υποβολής προτάσεων νέων ΠΜΣ**

   Διαπιστώνεται ότι η υποβολή προτάσεων νέων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ήδη υποβληθείσες προτάσεις για πιστοποίηση υφιστάμενων ΠΜΣ του ίδιου Ιδρύματος. Επειδή όπως αναφέρεται τόσο στον ν. 4957/2022 όσο και στα Πρότυπα Ποιότητας της ΕΘΑΑΕ, τα νέα Προγράμματα Σπουδών πρέπει να εντάσσονται στη στρατηγική του Ιδρύματος και στα αναπτυξιακά σχέδια των Ακαδημαϊκών Μονάδων, τα Ιδρύματα θα πρέπει να μεριμνούν εγκαίρως για τον σχετικό ετήσιο προγραμματισμό της πιστοποίησής τους. Υπενθυμίζουμε ότι το Συμβούλιο (ΣΑΠ) αποφάσισε να προγραμματίζει την πιστοποίηση προτάσεων οι οποίες υποβάλλονται το αργότερο έξι (6) μήνες πριν από την προβλεπόμενη έναρξη λειτουργίας τους και εφόσον έχουν τηρηθεί οι ως άνω προϋποθέσεις. Ως εκ τούτου, για έναρξη λειτουργίας το ακαδημαϊκό έτος 2026-2027, θα αξιολογηθούν οι προτάσεις που έχουν υποβληθεί το αργότερο έως τέλος Μαρτίου του 2026.

2. **Τίτλοι και αντικείμενα ΠΜΣ**

   Σε κάποιες περιπτώσεις διαπιστώνεται ότι οι ορισμένοι τίτλοι ΠΜΣ περιλαμβάνουν τόσο το επίπεδο σπουδών όσο και την ονομασία του προγράμματος (π.χ. «Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στο...»). Ωστόσο, πρόκειται για δύο διακριτά επίπεδα πληροφορίας. Στο Πληροφοριακό Σύστημα της ΕΘΑΑΕ προβλέπονται ξεχωριστά πεδία για το επίπεδο σπουδών (ΠΜΣ) και για τον τίτλο του προγράμματος· συνεπώς, τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να δηλώνονται διακριτά.
   Κατά την έγκριση τίτλων από τα αρμόδια ακαδημαϊκά όργανα (Τμήμα, Σύγκλητος) και την υποβολή τους στην ΕΘΑΑΕ μέσω της ΜΟΔΙΠ, θα πρέπει να τηρείται η παραπάνω αρχή π.χ. Εφαρμοσμένα Μαθηματικά και όχι Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στα εφαρμοσμένα μαθηματικά.

Επιπλέον, ο τίτλος οφείλει να αποτυπώνει σαφώς ένα συγκεκριμένο επιστημονικό αντικείμενο, εντασσόμενο στο γνωστικό πεδίο του Τμήματος, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Τίτλοι όπως «ΜΒΑ στη...», «Ευρωπαϊκός Μεταπτυχιακός Τίτλος στη...» ή «ΜΒΑ με κατεύθυνση...» συνιστούν αποκλίσεις από την ορθή πρακτική, καθώς συχνά συγχέουν επίπεδα σπουδών ή συνενώνουν ετερογενή επιστημονικά πεδία. Παράλληλα, η ύπαρξη όμοιων ή παρεμφερών τίτλων ΠΜΣ εντός του ίδιου Τμήματος ή Ιδρύματος υπονομεύει την τεκμηρίωση της σκοπιμότητάς τους. Ως εκ τούτου, παρακαλείται η ΜΟΔΙΠ να ελέγχει την συμμόρφωση των προτάσεων πιστοποίησης με τους παραπάνω κανόνες.

3. Αποφάσεις αρμοδίων Οργάνων

Συχνά παρατηρείται οι αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων (π.χ. της Συγκλήτου) με θέμα την έγκριση των νέων ΠΜΣ, να εμφανίζουν ελλείψεις στο σύνολο των στοιχείων που προβλέπονται στο ν. 4957/2022, καθώς και στον τρόπο προσφοράς του προγράμματος (εξ αποστάσεως ή δια ζώσης και τα αντίστοιχα ποσοστά τους). Ως εκ τούτου, παρακαλείται η ΜΟΔΙΠ να ελέγχει την αρτιότητα των αποφάσεων στο πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου των προτάσεων, πριν την αποστολή τους στην ΕΘΑΑΕ.

4. Διδακτικό προσωπικό, χρόνος απασχόλησης

Σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώνεται ότι η πλειονότητα του διδακτικού προσωπικού των ΠΜΣ δεν βασίζεται στους διαθέσιμους ανθρώπινους πόρους της ακαδημαϊκής μονάδας, αλλά αντλείται ή καλύπτεται, κατά πολύ υψηλό ποσοστό, είτε από άλλους φορείς είτε από εξωτερικούς συνεργάτες. Το στοιχείο αυτό ενδέχεται να αναδεικνύει έλλειμμα βιωσιμότητας του προγράμματος. Συναφής περίπτωση είναι όταν ο συνολικός χρόνος απασχόλησης του διδακτικού προσωπικού στα ΠΜΣ του Ιδρύματος, υπερβαίνει τη φυσική δυνατότητα και τα όρια απασχόλησης που προβλέπονται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για κάθε μέλος ΔΕΠ. Κατά συνέπεια, δημιουργείται ζήτημα επάρκειας πόρων και διαθέσιμου χρόνου για την εκπλήρωση των λοιπών ακαδημαϊκών υποχρεώσεων, όπως η διδασκαλία στα Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών. Υπενθυμίζεται ότι στην πρόταση θα πρέπει να αναφέρεται το ποσοστό των μελών ΔΕΠ του τμήματος και το ποσοστό των εξωτερικών συνεργατών που εμπλέκονται στο προτεινόμενο ΠΜΣ, καθώς και τα αντίστοιχα ποσοστά απασχόλησης τους, στο σύνολο των διδακτικών ωρών του προτεινόμενου ΠΜΣ. Επίσης, υπενθυμίζεται ότι θα πρέπει στην πρόταση ίδρυσης των ΠΜΣ, να αναφέρεται η διεθνής ερευνητική παρουσία/προσφορά του τμήματος στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι το διδακτικό προσωπικό που απασχολείται σε εξ αποστάσεως ΠΜΣ θα πρέπει να διαθέτει σχετική εμπειρία και κατάρτιση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

5. Μονάδες ECTS

Σε αρκετές περιπτώσεις διαπιστώνεται ότι η διάρκεια του ΠΜΣ και ο αριθμός των αντίστοιχων μονάδων ECTS δεν επαρκούν για την πλήρη κάλυψη του επιστημονικού αντικειμένου. Το ζήτημα αυτό παρατηρείται κατά κανόνα στα ΠΜΣ διάρκειας ενός έτους (60 ECTS), παρόλο που οι διατάξεις του ν. 4957/2022 το επιτρέπουν. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τον Οδηγό ECTS, τα

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών διαρκούν από 1,5 έως 2 έτη (90-120 ECTS). Ως εκ τούτου, η προσήκουσα διάρκεια του ΠΜΣ, καθώς και η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό του προγράμματος, με γνώμονα την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων επιπέδου 7. Επιπλέον επισημαίνεται ότι χορήγηση >60 ECTS ανά έτος δεν είναι συμβατή με τον Οδηγό ECTS και με την επίτευξη των απαιτούμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

6. Εξ αποστάσεως ΠΜΣ

Όπως είναι γνωστό, η ΕΘΑΑΕ εξέδωσε στο τέλος του 2025, εξειδικευμένο πρότυπο για την πιστοποίηση των εξ αποστάσεως ΠΜΣ. Ωστόσο, ορισμένα από τα νέα ΠΜΣ που σχεδιάστηκαν να προσφέρονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, υποβλήθηκαν με το υφιστάμενο γενικό πρότυπο των νέων ΠΜΣ. Η χρήση του υφιστάμενου γενικού προτύπου για νέα ΠΜΣ περιελάμβανε τη συμμόρφωση με την ΥΑ 18317/Ζ1/28-02-2023 και αυτονόητα τη συμμόρφωση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Ως εκ τούτου, η εξειδίκευση του προτύπου στα εξ αποστάσεως ΠΜΣ δεν αποτελεί διατύπωση νέων κανόνων. Το εξειδικευμένο πρότυπο βασίζεται στην υφιστάμενη νομοθεσία και στην αναλυτική αναφορά κανόνων που ισχύουν από το 2023. Η σύσταση της ΕΘΑΑΕ για επανυποβολή των προτάσεων με το εξειδικευμένο πρότυπο διευκολύνει το Ίδρυμα και του παρέχει τη δυνατότητα της καλύτερης προετοιμασίας ενόψει της εξωτερικής αξιολόγησης. Η ενδεχόμενη διατήρηση της πρότασης, όπως αρχικά υποβλήθηκε, συχνά παρουσιάζει κενά και έλλειψη τεκμηρίωσης, που ούτως ή άλλως είναι απαιτητή για την εξ αποστάσεως προσφορά του προγράμματος σπουδών. Οι ελλείψεις αυτές μπορεί να οδηγήσουν σε απόφαση για αρνητική συμμόρφωση κατά την εξωτερική αξιολόγηση. Τα Ιδρύματα για τη δική τους πληρέστερη προετοιμασία καλούνται να επανυποβάλουν τις προτάσεις αυτές με το εξειδικευμένο πρότυπο και την αντίστοιχη πρόσκληση. Σημειωτέον ότι στην περίπτωση αυτή, δεν απαιτείται να ληφθούν εκ νέου αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων. Επιπλέον επισημαίνεται η ανάγκη ελέγχου από τη ΜΟΔΙΠ της συμμόρφωσης των εξ αποστάσεως ΠΜΣ με τα οριζόμενα στην ΥΑ 18317/Ζ1/28-02-2023.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών αξιολογείται θετικά όταν το Ίδρυμα αναλαμβάνει την ευθύνη για την ουσιαστική συμμόρφωση ως προς τις σχετικές απαιτήσεις και την τεκμηριωμένη βελτίωσή του. Στην κατεύθυνση αυτή, η ΕΘΑΑΕ προσβλέπει πάντα στη συνεργασία με τα Ιδρύματα και τη θετική τους ανταπόκριση.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος της ΕΘΑΑΕ

Καθηγητής Περικλής Α. Μήτκας